

Tas Latweeschu draugs.

1838. 10 Merz.

10ta lappa.

Saunas sinnas.

Is Pehterburges. Ka tur apfahrt semme gan effoht tahda, ka lehti warr trihzeht, to prattih, kad dabbu sinnah, kas pehrnaja gadda 5 werstes no turrenes pee kahda pabrika gaddijahs, tur lungi likke akku raft. Lihds tschetrahm affim semmi jau bija israkufchi, kad us reis tas strahdneeks, kas appafschâ, turpatt no weenas puffes tik leelu trohksni dsirdeja, itt kâ tur ar bissi buhtu schants; un luhf, tai paschâ brihdi kupli twaiki, ruhkdami, kahpe us augfchu. Strahdneeks bailodamees nahze ahra. Kungs likke ohtru, drohschaku wihru kahpe dibbenâ un arri pars, eekahpis spannâ un ar laterni rohkâ, pa masticim nolaidahs eefschâ; bet tik ka diwas affis bija nahzis dsikumâ, jau twaiki no tahs swezges eedeggahs ar tik warrenu trohksni, itt kâ leels schaujams gabals turpatt buhtu sprahdsis, kungs stahweja weenâ ugguni, un leesmas, neganti pehz sehwele fmiirdedamas, ar tahdu warru sittahs ahra, ka diweem strahdneekem, kas tur augfchâ stahweja luhfoht, eerohfchus israhwe no rohkahm un winnus paschus sweede semmê. Kungu iswille tuhlihn ahra; pascham gan ne kas ne faite, bet drehbes winnam bija apswillufchas. Tam strahdneekam paschâ dibbenâ ne kas ne bija notizzis. — Pehzak bes wiffahm bailehm tanni akkâ strahdaja, bet bija ja-rohf lihds 6 affim, kamehr uhdeni dabbuja.

Is Pul-tawas gubbermentes, dsikkâ Kreemu semmê. Ne fenn no turrenes atnahze grahmata, tur bija rakstihes tâ: Pee mums tanni zeemâ, ko fauz Jermak, Mirgorodes aprinki, ittâ Janwar, wakkarâ ap pulksten 10, semme ilgaki kâ 3 minutes trihzeja; bet nelaine taf ne notikke wis. Mehs pehz fawas semmes mohdes to laif wehl pee wakkarina sehdejam, kad us reis eeraudfijam, ka galds muhsu preefschâ lehnitim kahze schuhpotees. Mehs zits zittu usflattijam, gribbedami sinnah, kursch aplam to darroht; bet nupatt jau stiprakt trihzeja; nomannijam drihs, ka paschi tee krehli, ko apsehdejam, kustejahs un ir ais krehleem muhsu fullaimi lihgojahs. Bailes leelas mums usnahze, kad tai paschâ brihdi arri redsejam, ka speegelt, flappes un ir krahfni kustejahs; ahtrumâ uslehjam no sehdefleem un galdu pawiffam arstahjam. Bet semme wehl arween trihzeja. Jau mums galwas reibe un schauschalas mums gabje zaur wiffaem fauleem; ne mas ne drihsstejam no weetas eet, flussi tur stahwejam, leelâs bailês jau dohmadami: nu muhri drihs muns wirfâ gabhscho-

tees. Es azzis fawas ne nogreesu ne seenas-pulkstena, kam abbi swarri lihds ar lihgotni, un wehl stipraki ne kà schis, sahze swenkotees. Zif pehz 3 minu-
tehm semme dewahs meerâ un mums tã bija, itt kà buhtum augfchamzehlufchees
no nahwes. Wehl muhscham neds esnu dsirdejis neds lassijis pahz tik ilgu sem-
mes trihzeschanu, kas ne buhtu darrijuse leelu skahdi. Es suhtiju tuhlihn lau-
dis us zeenu, lai luhko un isklafina, kas tur gan arrajeem effoht notizzis.
Un raug', tur semme arri tikpat bija trihzejuse. Zahli, kam tur pee semneekem
lafes us behniau, wiffi bija noskrehjuschi us eelas un zauru nakti palikke woi
fneegâ woi us juntu. — Zapatt arri zittôs zeemôs tur apfahret semme bija trih-
zejuse, zittur lehna', zittur stipraf'. Salna to deen gan bija leela, bet pa to
paschu brihdi, kad trihzeja, bija atlaidees.

Is Ungaru semmes, Estreikeru Keisera walstibâ. Tur scho seemu
mallu mallâs atrohn zilwekus laukâ, kas nosalluschi, woi arri lihkus, ko wilki
fa-ehduschi. Ne fenn wilki kahdam mahzitajam, kas us zeemu pee flimnee-
ku brauze, zekâ uskritte un to lihds ar kutscheri pawiffam ap ehde.

Is Baiëru walsts, Wahzsemme. Jau aispehn (luhko zotâ lappâ)
mehs faweem lassitajeem stahstijam pahz teem fawadeem naudas gabbaleem ar
Mahres bildi, ko tur kattotu walst laudim par dahrgu naudu pahrdohd, leeli-
dami, ka tam zilwekam, kam tahds gabbals asoti, nelaine ne kahda ne usnahk-
fchoht. Nu patt jau irr dimi gaddi, kamehr us tahdu wihs nabb agus nemah-
zitus laudis tur peekrahpj. Zif weenâ paschâ pilssehtâ lihds 50,000 gab-
bals irr iskalti, un daschâ zittâ pilssehtâ ne zilweks ne rohnahs, kam tahds nau-
das gabbals ne buhtu pee kalla. — Zif taggad patte teesa zehlahs pretti; tahdu
tizzibu nosauze par mahnu tizzibu, aisteeds tohs gabbalus pahrdohht un nehfaht,
un pawehleja mahzitajeem, lai laudim taf mahza, labbaki un ar prahstu Mahri
pagohdinahht un peeluhgt. — Nu nahzis arri laukâ, ka weens bekkera meisters
Minkenes pilssehtâ, leels gudrineeks, schohs naudas gabbalus pats lizzis kalc un
no mahzitajeem eefwehtihht.

Is Turku semmes. Arri Turki taggad jau fahf pa gohdam turretees,
un naggus waldihht. Ne fenn eefsch Konstantinopeles pilssehtâ Turku saldats
us eelas atrohd malku ar selta naudu, un tuhlihn eet pee wirfneeku, scham to
nodoht. Wirfneeks, lihds schim retti tahdu gohda prahstu pee faweem salda-
teem atraddis, eeraksta winna wahrdi lihds ar scho notikkumu tanni grahmata,
ko winnu Keisers brihscham rohkâ nemun, raudsiht, kas laikam pee winna karr-
wihreem woi labba woi launa notizzis. Keisers to stahstu atraddis grahmata,
tohti preezajahs pahz sawu ustizzamu saldatu, to baggatigi apdahwinaja un eezehle
par kaprahli. To naudu atdewe tam firmam kophmannam, kam bija iskrittuse.

Is Seemel-Amerikas. Lihds schim ifnogaddâ leels pulks Wahzsem-
neeku, kas sawâ tehwu-semme deesgan maifes ne atradde, pahz juhru aisgahje
us Ameriku, dohmadami, ka tur laukâ gattawa maife augohht. Bet nu us brih-
tinu tahda aplama skreeschana gan buhs beigufees; jo ruddeni no turrenes
atnahze grahmata, ko Wahzkunge, pa wiffu semmi labbi pasihstams, bija raksti-
jis, isstahstidams, ka winsch pehz fawas wiffalabbakas apsinnafchanas tohs laudis

wiffus, kas Wahzsemmé laifam buhtu apnehmufchees, schinnis gaddes sawu teh-wu-semmi atstahnt un us Seemet-Ameriku eet, no Deewa puffes luhdsoht, lai to zel ne darra, ja winneem naudas papilnam ne buhtu lihds. Jo tur ar maises pelnischanu taggad wehl gruhstaki eijoh, kà Wahzsemmé. Tee, kas no zittahm semmehm eenahkufchi, taggad pa pilssehtu eelahm leesds barròs apkahrt staiga, nedf darba nedf maises atrasdami; un ar gauschahm affarahm to aprauda, ka tik aplam sawu dsinteni atstahjuschi un nu wairak ne kà 1000 juhdses tahsumâ irr. — Kungs, sawu grahmatu beigdams, apsohla, ja tik laiki tur us preekschu paliktu labbaki, ka tad arri bes kaweschanas sinnu laidischoh. Bet us scheem pirmeem gaddeem zerribas us labbakeem laikeem gan ne effoh wis.

Sapnis, kas zilwekam palihdseja us dwehseles muhschigu isglahbschanu.

Mat. 7, 13. "Eeeta zaur teem schaureem wahrteem."

Preeksch kahdeem gaddeem Englexeru-semmé kaxa-kungs dsihwoja, wahr-dâ Andreews Burn, kas gan no dsilla netizibas-meega bij' usmohdees un no rupjeem meefas-grehkeem atgreesees, bet nu atkal tahdu Wariseeru-prahntu bij peenehmis, ka, pats taisnodamees, ar saweem wahjeem darbeem Deewa preekschâ dohmaja pastahweht. Par welta mihlais brahlis winnu pamahzija, lai sawus grehkus atsiht un eeksch Kristus ihstenu taisnibu melle, — winsch ar sawu paschu taisnibu debbesu-preekâ zerreja eeet. Brahlis nomirre, un diwi neddetas pehz wiina aiseeschanas winsch sapni palikke pamahzihts, ka zilweks, wiffu darridams, kas winnam pawehlehts darriht, irr neleetis kalps ween,*) un ka mehds Deewa schehlastibu un muhschigu dsihwibu ne zaur sawu, bet zaur Kristus dahrgu nopelnijumu ween warram panahkt.**) No ta azzumirkka, kamehr winnam schis sapnis bija, winsch pee pateesibas atsihschanu nahje un ne atspeedahs wairs us sawu gohdigu dsihwofchanu, bet us Kristus nahwi ween, no scha azzumirkka winsch sawam Pestitajam nodewahs ar meefu un dwehsele un, pats aileegdamees, winnam sawu frustu nesse pakkat, kà wiina pasemmigs un ihstens mahjeklis. Scho jauku sapni winsch pats irr usrakstijis ar schahdeem wahrdeem:

"Man likkhs, itt kà es ar sawu aishgahjuschu brahli buhtu sehdejis us basnizas-sehtas muhreem tanni zeemâ, kurrâ esmu peedsimnis. Tas bija no pascha rihta, kad saule wehl wis ne bij' lehkufti, un masu masu gaisman ween warreja pasiht. Rahdu brihdi tē kōhpâ sehdejam kluffinam. Tad brahlis eeprassija: Woi lihds gribbi eet ar manni basnizâ? Es biju ar meeru, mehds nokahpam semmé, un, pa leeleem ah-wahrteem pagalmâ eegahjuschi, mehds nahzam lihds masahm basnizas-durrim. Pa schahm brahlis ahri speedahs eekschâ, es gribbeju pakkatâ, bet nu taks durris no augschenes nolaidahs semmé-lihds puffei, tã kà daschkahrt reds preekschwelkamas durris, kurrâhm ne engu ne atshgag, bet kas tã taisitas, ka no augschenes kriht semmé. Nedsedams, ka puffe wehl bija wallâ, es noleezohs, gribbedams rahptees zauri. Bet tik ka es noleezohs, dur-

*) Luth. 17, 10.

**) Neem. gr. 3, 24.

„ris wehl wairak nolaidahs semmé. Nu papreekschu nomettohs zekhs, tad ap-
 „gullohs gluschi pee semmes un mohzijohs un speedohs, ka warretu zaurlichst,
 „bet wifs par welti. Gauschi par to nobehdadamees un ne gribbedams ahra
 „palike, es panehmohs, drehbes nogehrt, zerredams, ka tad isdohfees. Zif wee-
 „nas westes man bij schehl, kas ar sudraba-deegeem sklaisti bij' isschuhsta un fo
 „no Sprantschu-semmes biju panehmis lihds. No jauna fahku zaurlichst, manna
 „sklaista weste palikke nokehstia ar smiltim un ar granti, — un tomehr mans
 „publiansch bija tihri par welti. Nu nomettu westi un paschu kreflu, un, glu-
 „schi fails buhdams, atkal fahku speestees zauri. Gan nu ta grante mannu
 „ahdu neganti faberseja, bet, redsedams, ka tak nu tikku us preekschu, es par
 „tahm fahpehm dauds wis ne rehkinaju, un ta man isdewahs tift zauri. Zif
 „lihds ka eeksch-puffé biju aufschamzehlees, neredsamahs rohfas mannim aplikke
 „baltas drehbes, es redseju pulku no ta Runga isredseteem un fwehteem pee
 „Deewa galda fehshoht, un winnu starpâ mans brahlis arri bija. Es nofeh-
 „dohs lihdsâs pee winneem, mannim dewe maisi un wihnu, un engelû-preeks,
 „neissakkama lihgsniba pahnehme wiffu mannu dwehsele. Zê us reisi balfs no
 „debbsin fauze trihs reises: „Zewi mekle mahjâ.“ Mans preeks bija tahds
 „ne-isteizohr leels, ka es no falda sapna usmohdohs, bet, noprasdams, fahdu
 „dahrgu mahzibu mans Deews un Pestitais mannim schinni sapnâ bij dewis, es
 „gulâ peezehtohs un winnu teizu ar skannigu balfi.“

Kristus fakka: „Zkkatrs no jums, kas wiffai sawai rohzbai ne atsakka, tas
 „ne warr buht mans mahzektis.“ Luth. 14, 33., un winna apustuls Pahwils
 „fluddina: „Pateesi es turru arridsan wiffas leetas par flahdi, tahs warren augstas
 „atfischanas Kristus Jesus manna Runga deht, ... ka es winnu samantoju un
 „eeksch winna tohpu atrasts un man ne irr manna tainiba, ta, kas irr no tahs
 „bauplibas, bet ta, kas irr zaur to tizzibu Kristus.“ Wihl. gr. 3, 8. 9.

— y —

S l u d d i n a f c h a n a s.

1.

Tas kungs Johann Wilhelm Donat, kas dshwo Nehwelê, ar scheem rak-
 steem fluddina, ka winnam tur sawâ papihru-pabrikî taggad strahdneeku waija-
 goht, kas labbi ismahzijschees. Kam patiktu, tai pabrikî weetu usnemtees, tas lai ar
 sawahm leezibas-sihmitehm woi turpatt pabrikî peemeldahs, woi Lehrpatê pee teefas-
 kunga Zimmerberg, woi Rihgâ pee kantora-kunga C. H. Brummer, kas pee Jaun-eelas
 dshwo tanni namnâ, kas wihz-gubernatora namnam pretti; un tannis paschâs weetas
 wehl skaidraku sinnu warrehs dabbuht un arri tuhliht pa funtrakteem salihgt.

2.

Ne zif takht no Rihges pee Augsch-esera irr sifschu-pabrikis. Tur taggad
 gribb peenemt puifchus, sam patihht, tohs darbus tahdâ pabrikî ismahzitees. Wehl
 skaidraku sinnu warrehs dabbuht Rihgâ pee kantora-kunga C. H. Brummer.

Wihw drikkelt. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napier sky.